

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/61/EU

av den 15 maj 2014

om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Den digitala ekonomin håller på att förändra den inre marknaden i grunden. Den kan integrera den inre marknaden på ny nivå, genom att den är innovativ, snabb och når över nationsgränserna. Unionens vision är en vision om en digital ekonomi, baserad på moderna onlinetjänster och snabb internetanslutning, som skapar hållbara ekonomiska och sociala fördelar. En digital infrastruktur av hög kvalitet är grunden för i princip alla sektorer i en modern och innovativ ekonomi och av strategisk betydelse för den sociala och territoriella sammanhållningen. Därför måste alla medborgare såväl som den privata och offentliga sektorn ha möjlighet att delta i den digitala ekonomin.
- (2) Medlemsstaterna har erkänt betydelsen av att bygga ut höghastighetsbroadband och har gett sitt stöd till de ambitiösa målen i kommissionens meddelande med titeln *Den digitala agendan för Europa – Drivkraft för den europeiska digitala tillväxten* (nedan kallad *den digitala agendan*), dvs. att alla européer senast 2013 ska ha grundläggande bredband och att alla européer senast 2020 ska ha tillgång till mycket snabbare internetuppkopplingar på över 30 Mbit/s och att minst 50 % av unionens hushåll ska abonnera på internetanslutningar på över 100 Mbit/s.
- (3) Mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen, den kraftigt ökande trafiken i bredbandsnäten och den allt större efterfrågan på e-tjänster bör de mål som anges i den digitala agendan betraktas som ett absolut minimum och unionen bör eftersträva ambitiösare bredbandsmål för att uppnå ökad tillväxt, konkurrenskraft och produktivitet. Kommissionen bör därför vid översynen av direktivet bedöma om och hur detta direktiv skulle kunna bidra mer till detta mål.

⁽¹⁾ EUT C 327, 12.11.2013, s. 102.

⁽²⁾ EUT C 280, 27.9.2013, s. 50.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 april 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 8 maj 2014.

- (4) I den digitala agendan fastställs också att det behövs strategier för att sänka kostnaderna för bredbandsutbyggnad i unionens hela territorium, bland annat genom fungerande planering och samordning och minskade administrativa bördor. I detta hänseende måste medlemsstaterna göra betydande förhandsinvesteringar för att kunna möjliggöra fysisk infrastrukturdelning. För att beakta den digitala agendans mål och samtidigt ta hänsyn till den betydande minskningen av de finansiella resurserna som avsatts åt bredband genom Fonden för ett sammanlänkat Europa, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1316/2013 ⁽¹⁾, bör medlemsstaterna för uppnåendet av målen för detta direktiv kunna använda tillgängliga unionsmedel i enlighet med tillämpliga unionsbestämmelser.
- (5) Sänkta kostnader för utbyggnaden av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation skulle också bidra till digitaliseringen av den offentliga sektorn, vilket skulle möjliggöra en digital hävstångseffekt inom alla ekonomiska sektorer, utöver minskade kostnader för offentlig förvaltning och effektivare tjänster för medborgarna.
- (6) Med beaktande av behovet av åtgärder på unionsnivå för att tillhandahålla bättre bredbandstäckning, bland annat genom att sänka kostnaden för bredbandsinfrastruktur med höghastighetsanslutning vilket uttrycks i Europeiska rådets slutsatser av den 13–14 december 2012, betonas det i kommissionens meddelande med titeln *Inre marknadsakt II* att det krävs ytterligare ansträngningar för att snabbt uppnå målen i den digitala agendan genom att bland annat anta den investeringsutmaning som höghastighetsnätet utgör.
- (7) Utbyggnaden av höghastighetsnät för fast och trådlös elektronisk kommunikation i hela unionen förutsätter stora investeringar, varav en stor andel utgörs av kostnaderna för bygg- och anläggningsarbeten. En begränsning av vissa av de mest kostnadsintensiva bygg- och anläggningsarbetena skulle göra bredbandsutbyggnaden effektivare.
- (8) En stor del av dessa kostnader kan hänföras till ineffektiv användning av befintlig passiv infrastruktur (som ledningar, rör, manhål, kopplingskåp, stolpar, master, antenninstallationer, torn och andra stödkonstruktioner) i samband med utbyggnadsprocessen, flaskhalsar i samband med samordningen av bygg- och anläggningsprojekt, betungande tillståndsförfaranden och flaskhalsar i samband med utbyggnaden av nät i byggnader, som orsakar stora finansiella hinder, särskilt i landsbygdsområden.
- (9) De åtgärder som syftar till att effektivisera användningen av befintlig infrastruktur och minska kostnaderna och hindren vid genomförandet av nya bygg- och anläggningsprojekt bör i hög grad bidra till att säkerställa en snabb och omfattande utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation och samtidigt bibehålla en effektiv konkurrens, utan att försämra den befintliga allmänna infrastrukturens säkerhet, skydd och smidiga funktion.
- (10) Några medlemsstater har antagit åtgärder för att sänka kostnaderna för bredbandsutbyggnad. Dessa åtgärder är dock fortfarande ovanliga och fragmenterade. En ökad användning av dessa åtgärder i unionen kan i hög grad bidra till skapandet av en digital inre marknad. Skillnader i lagstiftning står ibland i vägen för samarbete mellan allmännyttiga företag och kan skapa hinder för nya aktörers tillträde till marknaden och för nya affärsmöjligheter, vilket hämmar utvecklingen av en inre marknad för användning och utbyggnad av fysiska infrastrukturer för höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Slutligen verkar initiativen i medlemsstaterna inte alltid vara baserade på en helhetssyn, trots att det är nödvändigt att vidta åtgärder i alla delar av utbyggnadsprocessen och alla sektorer för att uppnå en sammanhållen och betydande verkan.
- (11) Detta direktiv syftar till att fastställa en uppsättning minimirättigheter och minimiskyldigheter som är tillämpliga i hela unionen för att främja utbyggnaden av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation och samordning mellan sektorer. Detta skulle säkerställa lika minimivillkor för alla, men inte påverka befintlig bästa praxis, mer detaljerade bestämmelser och villkor på nationell och lokal nivå eller andra åtgärder som kompletterar dessa rättigheter och skyldigheter, i enlighet med subsidiaritetsprincipen.
- (12) Principen om *lex specialis* innebär att om mer specifika bestämmelser i enlighet med unionsrätten är tillämpliga, bör dessa ha företräde framför den miniminivå av rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1316/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa, om ändring av förordning (EU) nr 913/2010 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 680/2007 och (EG) nr 67/2010 (EUT L 348, 20.12.2013, s. 129).

Därför bör detta direktiv inte påverka unionens regelverk för elektronisk kommunikation, som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG ⁽¹⁾, 2002/19/EG ⁽²⁾, 2002/20/EG ⁽³⁾, 2002/22/EG ⁽⁴⁾ och kommissionens direktiv 2002/77/EG ⁽⁵⁾, inbegripet nationella åtgärder som antagits i enlighet med det regelverket, såsom specifika symmetriska eller asymmetriska tillsynsåtgärder.

- (13) Det kan vara betydligt mer effektivt för operatörer av elektroniska kommunikationsnät, i synnerhet nya aktörer, att återanvända befintlig fysisk infrastruktur, även sådan som hör till andra allmännyttiga tjänster, för att bygga ut elektroniska kommunikationsnät, i synnerhet i områden där inga lämpliga elektroniska kommunikationsnät finns tillgängliga eller där det kanske inte är ekonomiskt genomförbart att bygga upp ny fysisk infrastruktur. Synergieffekter mellan olika sektorer kan också avsevärt minska behovet av bygg- och anläggningsarbeten för utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät och därmed också de sociala och miljömässiga kostnaderna som dessa medför, till exempel föroreningar, störningar och trafikbelastningar. Därför bör detta direktiv inte endast tillämpas på operatörer av allmänna kommunikationsnät, utan på alla ägare eller innehavare av nyttjanderätter, i det senare fallet utan att det påverkar någon tredje parts äganderätt, avseende stor, samhällsomfattande fysisk infrastruktur som lämpar sig för element av elektroniska kommunikationsnät, t.ex. nät för el, gas, vatten och avlopp samt dräneringssystem, uppvärmning och transporter.
- (14) I syfte att förbättra utbyggnaden av elektroniska höghastighetskommunikationsnät på den inre marknaden bör det i detta direktiv fastställas tillträdesrättigheter för tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät avseende fysisk infrastruktur, oavsett dess lokalisering, på rättvisa och rimliga villkor som är förenliga med ett normalt utövande av äganderätt. Skyldigheten att bevilja tillträde till fysisk infrastruktur bör inte påverka rättigheterna för ägaren till den mark eller byggnad där infrastrukturen finns.
- (15) Med tanke på deras låga differentieringsgrad kan den fysiska infrastrukturen i ett nät ofta samtidigt rymma en stor mängd element av elektroniska kommunikationsnät, inklusive leverans av bredbandsåtkomst i hastigheter på minst 30 Mbit/s i enlighet med principen om teknikneutralitet, utan att det påverkar förmedlingen av den huvudsakliga tjänsten och med ett minimum av anpassningskostnader. Därför kan fysisk infrastruktur som är avsedd att endast fungera som bärande infrastruktur för andra nätelement, utan att själv bli ett aktivt nätelement, som i fallet med svartfiber, i princip användas för kablar, utrustning eller andra element av elektroniska kommunikationsnät, oavsett den fysiska infrastrukturens faktiska användning eller vem som äger den, såvida det inte föreligger några säkerhetsrisker eller framtida affärsintressen för infrastrukturens ägare påverkas. Den fysiska infrastrukturen för allmänna kommunikationsnät kan i princip också användas för att rymma andra nätelement och således kan medlemsstater välja att i tillämpliga fall tillämpa ömsesidighetsprincipen och tillåta tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät att erbjuda tillträde till sina nät för utbyggnaden av andra nät. Utan att det påverkar det mål av allmänintresse som eftersträvas med tillhandahållandet av huvudtjänsten bör synergieffekter mellan nätoperatörer uppmuntras så att man kan bidra till att samtidigt nå målen i den digitala agendan.
- (16) Även om detta direktiv inte bör påverka eventuella särskilda skyddsåtgärder som krävs för att garantera säkerheten och folkhälsan, nätsäkerheten och nätens integritet, särskilt vad gäller kritisk infrastruktur, och säkerställa att den huvudtjänst som nätoperatören tillhandahåller inte påverkas, särskilt vad gäller nätelement som används för tillhandahållandet av dricksvatten, kan allmänna bestämmelser i nationell lagstiftning som förbjuder nätoperatörer att förhandla om tillträde till fysisk infrastruktur för tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät hindra uppkomsten av en marknad för tillträde till fysisk infrastruktur. Sådana allmänna bestämmelser bör därför avskaffas. De bestämmelser som anges i detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas möjlighet att göra de allmännyttiga företagens tillhandahållande av infrastruktur tillträde mer attraktivt genom att undanta intäkterna från den tjänsten från underlaget för beräkning av slutanvändarnas avgifter för de allmännyttiga företagens huvudverksamhet(er), i enlighet med tillämplig unionsrätt.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 33).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG av den 7 mars 2002 om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (tillträdesdirektiv) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 7).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektiv) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 21).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (direktiv om samhällsomfattande tjänster) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 51).

⁽⁵⁾ Kommissionens direktiv 2002/77/EG av den 16 september 2002 om konkurrens på marknaderna för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (EGT L 249, 17.9.2002, s. 21).

- (17) En nätoperatör kan vägra tillträde till specifik fysisk infrastruktur av objektiva skäl. I synnerhet kan det tänkas att en fysisk infrastruktur inte är tekniskt lämplig på grund av särskilda omständigheter som avser den berörda infrastrukturen, såsom tillfällig utrymmesbrist eller på grund av framtida behov av utrymme som kunnat påvisas på tillfredsställande sätt, t.ex. för allmänt tillgängliga investeringsplaner. Under särskilda omständigheter kan gemensam användning av infrastruktur äventyra säkerheten eller folkhälsan, nätens integritet och nätsäkerheten, inbegripet kritisk infrastruktur, eller äventyra tillhandahållandet av de tjänster som främst tillhandahålls via samma infrastruktur. När nätoperatören redan tillhandahåller tillträde i grossistledet till fysisk nätinфраstruktur som skulle tillgodose behoven för den som ansöker om tillträde, kan tillträdet till den underliggande fysiska infrastrukturen ha negativ ekonomisk inverkan på nätoperatörens affärsmodell och investeringsincitament och eventuellt medföra en ineffektiv duplicering av nätelement. Samtidigt när det gäller skyldigheter avseende tillträde till fysisk infrastruktur som införs enligt unionens regelverk för elektronisk kommunikation, t.ex. skyldigheter för företag som har betydande inflytande på marknaden, omfattas detta redan av särskilda regleringsskyldigheter som inte bör påverkas av detta direktiv.
- (18) Om företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät begär tillträde inom ett angivet område bör nätoperatörerna erbjuda gemensam användning av infrastrukturerna enligt rättvisa villkor, inbegripet pris, om inte tillträde vägras av rättvisa och rimliga skäl. Beroende på omständigheterna skulle flera aspekter kunna påverka villkoren för beviljandet av sådant tillträde, t.ex.: merkostnader för underhåll och anpassning, förebyggande skyddsåtgärder som införs för att begränsa den negativa inverkan på nätsäkerheten och nätens integritet, särskilda bestämmelser om skadeståndsansvar i händelse av skador, användning av offentligt stöd som beviljats för byggandet av infrastrukturen, inklusive särskilda villkor kopplade till stödet eller som föreskrivs i nationell rätt i enlighet med unionsrätt, kapaciteten att tillhandahålla infrastrukturkapacitet som uppfyller kraven på allmännyttiga tjänster, och restriktioner till följd av nationella bestämmelser som syftar till att skydda miljö, folkhälsa eller allmän säkerhet eller för att uppnå samhällsplaneringsmål.
- (19) Vid oenighet under kommersiella förhandlingar om tekniska och kommersiella villkor bör varje part kunna vända sig till ett tvistlösningsorgan på nationell nivå som kan ålägga parterna en lösning, för att undvika omotiverade avslag eller oskäligen villkor. Vid fastställandet av priser för tillträde bör tvistlösningsorganet se till att den som tillhandahåller tillträdet har en realistisk möjlighet att täcka sina kostnader för tillhandahållandet av tillträde till sin fysiska infrastruktur, med hänsyn tagen till specifika nationella omständigheter och eventuella avgiftssystem som inrättats för att erbjuda en realistisk möjlighet att täcka kostnader med hänsyn till tidigare åtgärder som nationella regleringsmyndigheter vidtagit. Härvidlag bör tvistlösningsorganet även ta hänsyn till den begärda tillgångens inverkan på tillhandahållarens affärsplan, inbegripet de investeringar som gjorts av den tillhandahållare som begäran om tillträde ställs till, särskilt vad gäller den fysiska infrastruktur som tillträde begärs för. I det särskilda fallet med tillträde till fysisk infrastruktur som tillhör tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät kan de investeringar som gjorts i sådan infrastruktur direkt bidra till målen i den digitala agendan och konkurrensen i senare led kan påverkas av att andra åker snålskjuts. Vid varje skyldighet att ge tillträde bör därför den ekonomiska bärkraften för dessa investeringar beaktas fullt ut baserat på deras riskprofil, eventuella tidsplaner för avkastning på investeringar, tillrådets påverkan på konkurrensen i senare led, och följaktligen på priser och avkastning på investeringar, avskrivningen av nättillgångarna vid tidpunkten för begäran om tillträde, nyttokalkyler som ligger till grund för investeringar – i synnerhet när det gäller de nybyggda fysiska infrastrukturerna som används för tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster med hög hastighet – och möjligheter till gemensam utbyggnad som tidigare erbjudits den tillträdessökande.
- (20) För att effektivt kunna planera utbyggnaden av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation och säkerställa effektivast möjliga användning av befintlig infrastruktur som är lämplig för utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät bör företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät kunna få tillgång till minimiinformation om den fysiska infrastruktur som finns tillgänglig inom deras område. Denna minimiinformation bör göra det möjligt att bedöma möjligheterna för användning av befintlig infrastruktur inom ett visst område samt att begränsa skadorna på befintlig fysisk infrastruktur. Med tanke på antalet parter som berörs och för att underlätta tillgången till denna information, även mellan sektorer och över gränser, bör denna minimiinformation tillhandahållas via en central informationspunkt. Denna centrala informationspunkt bör ge tillgång till den minimiinformation som redan finns tillgänglig i elektronisk form, med förbehåll för begränsningar för att skydda nätsäkerheten eller nätens integritet, särskilt för kritisk infrastruktur, eller för att skydda berättigade drifts- och affärshemligheter.
- (21) Utan att införa några nya kartläggningsskyldigheter för medlemsstaterna bör detta direktiv föreskriva att den minimiinformation som redan samlats in av offentliga organ och som finns tillgänglig i elektronisk form i

enlighet med nationella initiativ och unionslagstiftning, som Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG⁽¹⁾ bör göras tillgänglig, till exempel genom länkar, till den centrala informationspunkten. Det skulle möjliggöra en samordnad och säker tillgång till information om fysiska infrastrukturer för tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät och samtidigt garantera säkerheten och integriteten för sådan information, särskilt vad gäller nationell kritisk infrastruktur. Tillgängliggörandet av sådan information bör inte påverka de öppenhetskrav som redan gäller för vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG⁽²⁾. Om den information som den offentliga sektorn förfogar över inte säkerställer tillräckliga kunskaper om befintlig fysisk infrastruktur inom ett visst område eller av en viss typ, bör nätoperatörerna göra informationen tillgänglig för företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät.

- (22) I de fall då minimiinformationen inte finns tillgänglig via den centrala informationspunkten bör företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät ändå ha möjlighet att direkt begära sådan specifik information från varje nätoperatör i det berörda området. Om begäran är rimlig, i synnerhet om så krävs med hänsyn till möjligheten att dela befintlig fysisk infrastruktur eller samordna bygg- och anläggningsprojekt, bör företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla kommunikationsnät också ges möjlighet att göra undersökningar på plats och begära information om planerade bygg- och anläggningsprojekt enligt öppet redovisade, proportionella och icke-diskriminerande villkor och utan att det påverkar de skyddsåtgärder som vidtagits för att garantera nätsäkerheten och nätens integritet eller för att skydda konfidentialitet, driftshemligheter och affärshemligheter. Incitament bör ges för stor öppenhet för planerade bygg- och anläggningsprojekt hos nätoperatörerna själva, eller genom centrala informationspunkter, i synnerhet för områden av största nytta, genom att sådan information vidarefördas till godkända operatörer om den finns tillgänglig.
- (23) När tvister uppkommer avseende tillgången till information om fysiska infrastrukturer med tanke på utbyggnaden av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, bör tvistlösningsorganet kunna avgöra sådana tvister genom ett tvingande beslut. Beslut av ett sådant organ bör i alla händelser inte påverka vardera partens möjlighet att hänskjuta ärendet till domstol.
- (24) Samordningen av bygg- och anläggningsprojekt som rör fysisk infrastruktur kan ge betydande besparingar och minimera olägenheterna för det område som påverkas av utbygganden av nya elektroniska kommunikationsnät. Därför bör rättsliga restriktioner vilka som huvudregel hindrar förhandling mellan nätoperatörer om samordning av sådana projekt för att också bygga ut höghastighetsnät för elektronisk kommunikation förbjudas. I de fall då bygg- och anläggningsprojekt inte finansieras med offentliga medel bör detta direktiv inte påverka aktörernas möjligheter att ingå överenskommelser om samordning av bygg- och anläggningsprojekt i enlighet med sina egna investeringsplaner och affärsplaner och vid den tidpunkt de väljer.
- (25) Bygg- och anläggningsprojekt som helt eller delvis finansieras med offentliga medel bör inriktas på att maximera de positiva kollektiva effekterna genom att utnyttja dessa projekts positiva externa effekter över flera sektorer och säkerställa lika möjligheter för gemensam användning av den tillgängliga och planerade fysiska infrastrukturen för utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät. Huvudsyftet för de bygg- och anläggningsprojekt som finansieras med offentliga medel bör inte påverkas negativt, men en rimlig begäran som inkommer i tid om samordning av utbyggnaden av element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, och som till exempel säkerställer att eventuella merkostnader, även på grund av förseningar, täcks och antalet ändringar av de ursprungliga planerna minimeras, bör tillgodoses av den nätoperatör som direkt eller indirekt, t.ex. genom en underleverantör, genomför det berörda bygg- och anläggningsprojektet, enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor. Utan att det påverkar tillämpningen av gällande bestämmelser om statligt stöd bör medlemsstaterna ha möjlighet att föreskriva regler om fördelning av kostnader i samband med samordnad utbyggnad. Särskilda förlikningsförfaranden bör finnas tillgängliga för att säkerställa en snabb lösning på tvister som rör förhandlingarna om dessa samordningsavtal enligt proportionella, rättvisa och icke-diskriminerade villkor. Sådana bestämmelser får inte påverka medlemsstaternas rätt att reservera kapacitet för elektroniska kommunikationsnät även om det inte finns någon särskild begäran, i syfte att klara framtida efterfrågan på fysisk infrastruktur för att maximera värdet på bygg- och anläggningsprojekt, eller att anta åtgärder som medför liknande rättigheter att samordna bygg- och anläggningsprojekt för operatörer av andra typer av nät, t.ex. gas- eller elnät.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (EUT L 345, 31.12.2003, s. 90).

- (26) Det kan krävas ett antal olika tillstånd för utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät eller nya nätelement, t.ex. stadsplanering, miljötillstånd och andra tillstånd, för att skydda medlemsstatens och unionens allmänna intressen. Antalet tillstånd som krävs för utbyggnaden av olika typer av elektroniska kommunikationsnät och utbyggnadens lokala karaktär kan medföra att en mängd olika förfaranden och villkor tillämpas. Med bevarande av varje behörig myndighets rätt att vara involverad och bibehålla sina beslutsbefogenheter i enlighet med subsidiaritetsprincipen, bör all relevant information om de förfaranden och allmänna villkor som är tillämpliga på bygg- och anläggningsprojekt finnas tillgänglig via den centrala informationspunkten. Detta kan minska komplexiteten och öka effektiviteten och öppenheten, i synnerhet för nya aktörer eller mindre operatörer som inte är verksamma inom det berörda området. Medlemsstaterna bör också kunna tillgodose rätten för företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät att lämna in sin tillståndsansökan via en enda kontaktpunkt.
- (27) För att säkerställa att tillståndsförfarandena inte fungerar som hinder för investeringar, och att de inte har en negativ inverkan på den inre marknaden, bör medlemsstaterna se till att ett beslut om att bevilja eller avslå en ansökan om tillstånd som gäller utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät eller nya nätelement under alla omständigheter görs tillgängliga inom fyra månader, utan att detta påverkar andra särskilda tidsfrister eller skyldigheter som fastställs för det förfarande som är tillämpligt på beviljandet av tillstånd enligt nationell lag eller unionslagstiftning. Sådana beslut kan vara av underförstådd eller uttrycklig karaktär i enlighet med de tillämpliga rättsliga bestämmelserna. I förekommande fall bör medlemsstaterna ge tillhandahållare som har lidit skada till följd av att en behörig myndighet inte beviljat tillstånd inom den tillämpliga tidsfristen rätt till ersättning.
- (28) För att säkerställa att sådana tillståndsförfaranden slutförs inom rimlig tid får medlemsstaterna överväga att införa flera skyddsmekanismer, t.ex. underförstådd tillståndsgivning, eller vidta åtgärder för att förenkla tillståndsförfarandena genom att bland annat minska antalet tillstånd som behövs för utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät eller genom att undanta vissa kategorier av små eller standardiserade bygg- och anläggningsprojekt från tillståndskrav. Myndigheter på nationell, regional eller lokal nivå ska motivera varje avslag på tillståndsansökningar inom sitt behörighetsområde, på grundval av objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande, och proportionella kriterier och villkor. Detta bör inte påverka tillämpningen av bestämmelser som antas av medlemsstaterna och som undantar vissa element av elektroniska kommunikationsnät, oavsett om de är passiva eller aktiva, från tillståndskrav.
- (29) Uppnåendet av den digitala agendans mål kräver att infrastrukturen byggs ut så att den kommer nära slutanvändarnas lokaler, samtidigt som proportionalitetsprincipen helt följs vad gäller eventuella begränsningar av ägarätten med tanke på det allmänintresse som eftersträvas. Förekomsten av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation ända fram till slutanvändaren bör främjas samtidigt som teknikneutralitet säkerställs, i synnerhet genom höghastighetsfärdig fysisk infrastruktur i byggnader. Eftersom dragning av ledningar redan under konstruktionen av byggnaden endast medför begränsade tilläggskostnader, medan det utgör en betydande del av kostnaderna för utbyggnad av ett höghastighetsnät om man i efterhand utrustar byggnaderna med höghastighetsinfrastruktur, bör alla nya byggnader eller byggnader som genomgår omfattande renovering utrustas med fysisk infrastruktur som gör det möjligt att ansluta slutanvändare till höghastighetsnät. För att bygga ut höghastighetsnät för elektronisk kommunikation bör nya flerfamiljshus och flerfamiljshus som genomgår omfattande renovering, utrustas med en accesspunkt genom vilken tillhandahållaren kan få tillträde till infrastrukturen i byggnaden. Dessutom bör byggföretag se till att tomma kabelrör tillhandahålls från varje bostadsenhet till koncentrationspunkten i eller utanför flerfamiljshuset. Det kan finnas fall, t.ex. nya enfamiljshus eller kategorier av mer omfattande renoveringsprojekt i isolerade områden, där utsikterna för höghastighetsanslutning på objektiva grunder anses för avlägsna för att motivera att en byggnad utrustas med utbyggnaden av höghastighetsfärdig fysisk infrastruktur eller en accesspunkt, eller där en sådan utrustning av byggnaden skulle vara oproportionell betungande av andra skäl, så som ekonomiska skäl, miljöskäl eller för bevarande av kulturarvet exempelvis för specifika kategorier av monument.
- (30) För att hjälpa eventuella köpare och hyresgäster att hitta byggnader som är utrustade med inbyggd höghastighetsfärdig fysisk infrastruktur och därför har betydande potential för kostnadsbesparingar, och för att främja höghastighetsfärdiga byggnader, bör medlemsstaterna ha möjlighet att ta fram en frivillig märkning för byggnader som är utrustade med sådan infrastruktur och med en accesspunkt i enlighet med detta direktiv, som visar att de är "bredbandsklara".
- (31) När tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät bygger höghastighetsnät för elektronisk kommunikation i ett specifikt område finns det stora stordriftsfördelar om de kan terminera sitt nät i en accesspunkt i en byggnad, oavsett om abonnenten uttryckligen har anmält sitt intresse för tjänsten vid den tidpunkten, under förutsättning att inverkan på privat egendom minimeras genom användningen av befintlig fysisk infrastruktur och återställande av det påverkade området. När nätet termineras i accesspunkten är det möjligt att ansluta ytterligare en kund till

avsevärt lägre kostnader, genom tillträde till ett höghastighetsfärdigt vertikalt segment inuti byggnaden, där ett sådant redan existerar. Detta mål uppfylls även när själva byggnaden redan är utrustad med ett höghastighetsnät för elektronisk kommunikation till vilken tillträde tillhandahålls alla tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät med en aktiv abonnent i byggnaden på öppet redovisade, proportionella och icke-diskriminerande villkor. Detta kan vara fallet framför allt i medlemsstater som har vidtagit åtgärder på grundval av artikel 12 i direktiv 2002/21/EG.

- (32) Nya byggnader bör vara utrustade med höghastighetsfärdig inbyggd infrastruktur och, när det gäller flerfamiljshus, en accesspunkt. Medlemsstaterna bör ha en viss mån av flexibilitet vad gäller uppnåendet av detta mål. I detta hänseende försöker detta direktiv inte harmonisera regler för tillhörande utgifter, inte heller för kostnadsäckning för att utrusta byggnader med inbyggd höghastighetsfärdig fysisk infrastruktur och en accesspunkt.
- (33) Med tanke på de sociala vinsterna av e-integration och med beaktande av ekonomiska aspekter av utbyggnaden av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, där det varken finns befintlig passiv eller aktiv höghastighetsfärdig infrastruktur som går fram till slutanvändarnas lokaler eller några alternativ för tillhandahållande av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation till en abonnent, bör tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät ha rätt att terminera sina nät i privata lokaler på egen bekostnad, under förutsättning att inverkan på privat egendom minimeras, t.ex. genom att man om möjligt återanvänder befintlig fysisk infrastruktur som finns tillgänglig i byggnaden eller säkerställer ett fullständigt återställande av de påverkade områdena.
- (34) I linje med subsidiaritetsprincipen bör detta direktiv inte påverka medlemsstaternas möjlighet att fördela regleringsuppgifterna till de myndigheter som är bäst lämpade för att utföra dem i enlighet med det nationella konstitutionella systemet för tilldelning av behörigheter och befogenheter och med de krav som fastställs i detta direktiv.
- (35) Det utsedda nationella tvistlösningsorganet bör säkerställa opartiskhet och oberoende i förhållande till de berörda parterna och ha tillräcklig kapacitet och tillräckliga resurser.
- (36) Medlemsstaterna bör föreskriva ändamålsenliga, effektiva, proportionella och avskräckande påföljder vid överträdelser av de nationella åtgärder som antagits i enlighet med detta direktiv.
- (37) För att säkerställa att den enda informationspunkterna enligt detta direktiv fungerar effektivt bör medlemsstaterna säkerställa att det finns tillräckliga resurser och att den relevanta informationen för ett visst område finns tillgänglig hos de enda informationspunkterna på optimal aggregeringsnivå där värdefulla effektivitetsvinster kan säkras med tanke på de tilldelade uppgifterna, bland annat i det lokala fastighetsregistret. I detta hänseende kan medlemsstaterna ta ställning till eventuella synergieffekter och stordriftsfördelar med de gemensamma kontaktpunkterna enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG⁽¹⁾, för att bygga vidare på befintliga strukturer och maximera fördelarna för slutanvändarna.
- (38) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att främja utbyggnaden av fysisk infrastruktur som är lämplig för höghastighetsnät för elektronisk kommunikation i hela unionen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (39) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns framför allt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet rätten till personlig integritet och skyddet av affärshemligheter, näringsfriheten, äganderätten och rätten till ett effektivt rättsmedel. Medlemsstaterna ska tillämpa detta direktiv i enlighet med dessa rättigheter och principer.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Detta direktiv syftar till att underlätta och skapa incitament för utbyggnaden av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation genom att främja en gemensam användning av befintlig fysisk infrastruktur och genom att möjliggöra en effektivare utbyggnad av ny fysisk infrastruktur så att sådana nät kan byggas till lägre kostnad.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

2. I detta direktiv fastställs minimikrav för bygg- och anläggningsprojekt och fysisk infrastruktur i syfte att åstadkomma en tillnärmning av vissa aspekter av medlemsstaternas lagar och andra författningar på dessa områden.
3. Medlemsstaterna får behålla eller införa bestämmelser i enlighet med unionsrätten som sträcker sig utöver de minimikrav som fastställs i detta direktiv i syfte att bättre uppnå de mål som avses i punkt 1.
4. Om någon bestämmelse i detta direktiv strider mot en bestämmelse i direktiv 2002/21/EG, direktiv 2002/19/EG, direktiv 2002/20/EG, direktiv 2002/22/EG eller direktiv 2002/77/EG ska den relevanta bestämmelsen i de direktiven ha företräde.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller definitionerna i direktiv 2002/21/EG.

Dessutom gäller följande definitioner:

1. *nätoperatör*: företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät och företag som tillhandahåller en fysisk infrastruktur avsedd för tillhandahållandet av:
 - a) en tjänst för produktion, transport eller distribution av
 - i) gas,
 - ii) el (inklusive offentlig belysning),
 - iii) uppvärmning,
 - iv) vatten (inklusive bortskaffande eller behandling av avloppsvatten), och dräneringssystem.
 - b) transporttjänster (inklusive järnvägar, vägar, hamnar och flygplatser).
2. *fysisk infrastruktur*: nätelement som är avsett att rymma andra nätelement utan att självt bli ett aktivt nätelement, som rör, master, ledningar, tillsynsbrunnar, manhål, kopplingsskåp, byggnader eller ingångar till byggnader, antenninstallationer, torn och stolpar. Kablar, inbegripet svartfiber, liksom nätelement som används för tillhandahållandet av dricksvatten enligt definitionen i artikel 2.1 i rådets direktiv 98/83/EG⁽¹⁾ räknas inte som fysisk infrastruktur i det här direktivet.
3. *högstighetsnät för elektronisk kommunikation*: elektroniskt kommunikationsnät som kan leverera tjänster för bredbandstillgång i hastigheter på minst 30 Mbit/s.
4. *bygg- och anläggningsprojekt*: varje resultat av bygg- och anläggningsverksamhet vilket som helhet räcker för att fylla en ekonomisk eller teknisk funktion och involverar ett eller flera element av fysisk infrastruktur.
5. *offentligt organ*: statlig, regional eller lokal myndighet, ett organ som lyder under offentlig rätt, sammanslutningar av en eller flera sådana myndigheter eller av ett eller flera sådana organ som lyder under offentlig rätt.
6. *organ som lyder under offentlig rätt*: organ med samtliga följande egenskaper:
 - a) De har inrättats särskilt i syfte att tillgodose behov i det allmännas intresse, utan industriell eller kommersiell karaktär.
 - b) De är en juridisk person.
 - c) De finansieras till största delen av statliga, regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentlighetsrättsliga organ, eller organ vars verksamhet står under kontroll av de organen, eller i vars förvaltningsorgan, styrelseorgan eller kontrollorgan mer än hälften av ledamöterna utses av statliga, regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentlighetsrättsliga organ.
7. *fysisk infrastruktur i byggnader*: fysisk infrastruktur eller installationer i slutanvändarens lokaler, inklusive element under gemensamt ägande, som är avsedda för att rymma fasta och/eller trådlösa nät, när sådana accessnät kan leverera elektroniska kommunikationstjänster och koppla samman byggnadens accesspunkt med nätets termineringspunkt.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten (EGT L 330, 5.12.1998, s. 32).

8. *höghastighetsfärdig fysisk infrastruktur i byggnader*: fysisk infrastruktur i byggnader som är avsedd för att rymma element eller möjliggöra leverans av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation.
9. *omfattande renoveringsprojekt*: bygg- eller anläggningsprojekt i slutanvändarens lokaler som omfattar strukturella ändringar av hela den fysiska infrastrukturen i byggnaden eller en betydande del av den, och som kräver ett byggnadstillstånd.
10. *tillstånd*: ett uttryckligt eller underförstått beslut som fattas av en behörig myndighet efter ett förfarande där ett företag åläggs att vidta åtgärder för att utföra bygg- eller anläggningsprojekt på lagligt sätt.
11. *accesspunkt*: en fysisk punkt belägen inuti eller utanför byggnaden, som är tillgänglig för företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät, där anslutning till höghastighetsfärdig inbyggd fysisk infrastruktur tillhandahålls.

Artikel 3

Tillträde till befintlig fysisk infrastruktur

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje nätoperatör har rätt att erbjuda företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät tillträde till sin fysiska infrastruktur i syfte att bygga ut element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Medlemsstaterna får i gengäld föreskriva att operatörer av allmänna kommunikationsnät har rätt att erbjuda tillträde till sin fysiska infrastruktur för utbyggnad av andra nätverk än elektroniska kommunikationsnät.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje nätoperatör, på skriftlig begäran från ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät är skyldig att tillgodose varje rimlig begäran om tillträde till dess fysiska infrastruktur enligt rättvisa och rimliga villkor, inklusive prisvillkor, i syfte att bygga ut element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. I en sådan skriftlig begäran ska projektets delar anges med avseende på begäran om tillträde, inbegripet specifika tidsramar.
3. Medlemsstaterna ska kräva att varje avslag på en begäran baseras på objektiva, öppet redovisade och proportionella kriterier som
 - a) lämpligheten hos den fysiska infrastrukturen till vilken tillträde har begärts för sådana element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation som avses i punkt 2,
 - b) tillgången till utrymme för de element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation som avses i punkt 2, inbegripet nätoperatörens framtida behov av utrymme, som ska styrkas i tillräcklig grad,
 - c) säkerheten och folkhälsan,
 - d) integriteten och säkerheten för befintliga nät, i synnerhet när det gäller kritisk nationell infrastruktur,
 - e) risken för att de planerade elektroniska kommunikationstjänsterna ska medföra allvarliga störningar för tillhandahållandet av andra tjänster via samma fysiska infrastruktur,
 - f) tillgången till genomförbara alternativa metoder för tillträde till fysisk nätinфраstruktur i grossistledet som tillhandahålls av nätoperatören och som är lämplig för tillhandahållandet av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, under förutsättning att sådant tillträde erbjuds på rättvisa och rimliga villkor.

Medlemsstaterna ska se till att nätoperatören anger skälen för avslaget inom två månader från mottagandet av den fullständiga begäran om tillträde.

4. När tillträde vägras eller en överenskommelse om de specifika villkoren, inklusive priset, inte har nåtts inom två månader från dagen för mottagandet av begäran om tillträde ska medlemsstaterna säkerställa att vardera parten har rätt att hänskjuta ärendet till behörigt nationellt tvistlösningsorgan.
5. Medlemsstaterna ska kräva att det nationella tvistlösningsorganet som avses i punkt 4 utfärdar, med full hänsyn till proportionalitetsprincipen, ett bindande beslut för att lösa den tvist som inlett enligt punkt 4, och även fastställer rättvisa och rimliga villkor inklusive priser, när så är lämpligt.

Det nationella tvistlösningsorganet ska lösa tvisten inom kortast möjliga tidsram och under alla omständigheter inom fyra månader från den dag då en fullständig begäran mottogs, utom i undantagsfall, utan att det påverkar den möjlighet som varje part har att väcka talan vid domstol.

När tvisten gäller tillträde till infrastruktur för en tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät och det nationella tvistlösningsorganet är den nationella regleringsmyndigheten ska det, om så är lämpligt, ta hänsyn till de mål som anges i artikel 8 i direktiv 2002/21/EG. Det pris som fastställs av tvistlösningsorganet ska säkerställa att den som tillhandahåller tillträdet har en realistisk möjlighet att täcka sina kostnader och ska beakta vilken inverkan det begärda tillträdet har på tillhandahållarens affärsplan, inbegripet de investeringar som gjorts av den nätoperatör till vilken begäran riktas, i synnerhet de fysiska infrastrukturer som används för att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster med hög hastighet.

6. Denna artikel ska inte påverka äganderätten för ägaren av den fysiska infrastrukturen i de fall då den inte ägs av nätoperatören samt äganderätten för alla andra tredje parter såsom markägare och ägare av privata egendomar.

Artikel 4

Öppenhet och insyn avseende fysisk infrastruktur

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät, för att begära tillträde till fysisk infrastruktur i enlighet med artikel 3.2, har rätt att på begäran få tillgång till följande minimiinformation om nätoperatörers befintliga fysiska infrastruktur:

- a) Lokalisering och rutt.
- b) Infrastrukturens typ och nuvarande användning.
- c) En kontaktpunkt.

Medlemsstaterna ska säkerställa att det företag som begär tillträde anger vilket område som är aktuellt för element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation.

Medlemsstaterna får tillåta att tillgången till minimiinformationen begränsas endast om det är nödvändigt med tanke på nätens säkerhet och integritet, nationell säkerhet, folkhälsa, allmän säkerhet, konfidentialitet eller drifts- och affärshemligheter.

2. Medlemsstaterna får kräva att varje offentligt organ som på grund av sina uppgifter förfogar över delar av den minimiinformation som avses i punkt 1 i elektroniskt format om en nätoperatörs fysiska infrastruktur, på elektronisk väg gör denna information tillgänglig via den centrala informationspunkten före den 1 januari 2017, och medlemsstaterna ska kräva att sådana offentliga organ på begäran gör informationen tillgänglig för företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät, utan att det påverkar begränsningar enligt punkt 1. Alla uppdateringar av minimiinformationen och alla nya delar av minimiinformation enligt punkt 1 som erhålls av det offentliga organet ska göras tillgängliga för den centrala informationspunkten inom två månader från den dag då de mottas. Perioden kan förlängas med högst en månad, om så krävs för att man ska kunna garantera att den mottagna informationen är tillförlitlig.

3. Den minimiinformation som görs tillgänglig för en central informationspunkt enligt punkt 2 ska utan dröjsmål göras tillgänglig via den centrala informationspunkten i elektronisk form och enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor. Medlemsstaterna ska säkerställa att den centrala informationspunkten gör tillgången till minimiinformationen enligt denna punkt tillgänglig senast den 1 januari 2017.

4. Om den minimiinformation som avses i punkt 1 inte finns tillgänglig via den centrala informationspunkten ska medlemsstaterna kräva att nätoperatörerna ger tillgång till sådan information på särskild skriftlig begäran från ett företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät. En sådan begäran ska ange vilket område som är aktuellt för utbyggnad av element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Tillgång till informationen ska beviljas inom två månader från dagen för mottagandet av den skriftliga begäran enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor, utan att det påverkar begränsningarna enligt punkt 1.

5. På särskild skriftlig begäran från ett företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät ska medlemsstaterna kräva att nätoperatörerna tillgodoser varje rimlig begäran om undersökning på plats av specifika element av deras fysiska infrastruktur. En sådan begäran ska ange vilka element av det berörda nätet som är aktuella för utbyggnad av element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Undersökningar på plats ska beviljas inom en månad från dagen för mottagandet av den skriftliga begäran enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor, utan att det påverkar begränsningarna enligt punkt 1.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att vardera parten, om en eventuell tvist skulle uppstå i samband med rättigheterna och skyldigheterna enligt denna artikel, har rätt att hänskjuta tvisten till ett nationellt tvistlösningsorgan. Det nationella tvistlösningsorganet ska, med fullt beaktande av proportionalitetsprincipen, utfärda ett bindande beslut för att lösa tvisten inom kortast möjliga tidsram och i varje fall inom två månader, utom i undantagsfall, utan att det påverkar varje parts möjlighet att väcka talan vid domstol.

7. Medlemsstater får bevilja undantag från skyldigheterna enligt punkterna 1 till 5 om de befintliga fysiska infrastrukturerna inte anses tekniskt lämpade för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation eller om det gäller kritisk nationell infrastruktur. Sådana undantag ska vara vederbörligen motiverade. De berörda parterna ska ges tillfälle att lämna synpunkter på utkastet till undantag inom rimlig tid. Alla sådana undantag ska anmälas till kommissionen.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att de företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät och som får tillgång till information enligt denna artikel vidtar lämpliga åtgärder för att säkerställa att konfidentialitet upprätthålls och drifts- och affärshemligheter skyddas.

Artikel 5

Samordning av bygg- och anläggningsprojekt

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje nätoperatör har rätt att förhandla fram avtal om samordning av bygg- och anläggningsprojekt med företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät, med sikte på utbyggnad av element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje nätoperatör som direkt eller indirekt genomför bygg- och anläggningsprojekt som finansieras antingen helt eller delvis med offentliga medel tillgodoser varje rimlig begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt, på öppet redovisade och icke-diskriminerande villkor som gjorts av företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät avseende utbyggnad av element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. En sådan begäran ska tillgodoses under förutsättning att

- a) detta inte kommer att medföra några extrakostnader, däribland på grund av ytterligare förseningar, för det ursprungligen planerade bygg- och anläggningsprojektet,
- b) inte kommer att påverka kontrollen av samordningen av projektet, och
- c) att begäran om samordning inkommer så snart som möjligt och i varje fall senast en månad innan det slutliga projektet lämnas till de behöriga myndigheterna för tillståndsförfarande.

Medlemsstaterna får föreskriva regler om fördelning av kostnader i samband med samordning av bygg- och anläggningsprojekt.

3. Om ingen överenskommelse om samordning av bygg- och anläggningsprojekt enligt punkt 2 uppnås inom en månad från dagen för mottagandet av den formella begäran om förhandling ska medlemsstaterna säkerställa att varje part har rätt att hänskjuta frågan till det berörda nationella tvistlösningsorganet.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att det nationella tvistlösningsorgan som avses i punkt 3, med full hänsyn till proportionalitetsprincipen, utfärdar ett beslut för att lösa den tvist som inletts enligt punkt 3, och även fastställa rättvisa och icke-diskriminerande villkor och avgifter, när så är lämpligt.

Det nationella tvistlösningsorganet ska lösa tvisten inom kortast möjliga tidsram och i vilket fall inom två månader från den dag då en fullständig begäran mottogs, utom i undantagsfall, utan att det påverkar den möjlighet som varje part har att väcka talan vid domstol.

5. Medlemsstaterna får bevilja undantag från skyldigheterna enligt denna artikel för bygg- och anläggningsprojekt av mindre betydelse, vad gäller värde, omfattning eller varaktighet, eller när det gäller kritisk nationell infrastruktur. Sådana undantag ska vara vederbörligen motiverade. De berörda parterna ska ges tillfälle att lämna synpunkter på utkastet till undantag inom rimlig tid. Alla sådana undantag ska anmälas till kommissionen.

Artikel 6

Öppenhet och insyn avseende planerade bygg- och anläggningsprojekt

1. För att förhandla fram avtal om samordning av bygg- och anläggningsprojekt enligt artikel 5 ska medlemsstaterna kräva att varje nätoperatör på särskild skriftlig begäran från ett företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät tillhandahåller följande minimiinformation avseende pågående eller planerade bygg- och anläggningsprojekt relaterade till den fysiska infrastruktur som omfattas av ett utfärdat tillstånd, som är föremål för ett pågående tillståndsförfarande eller för vilket ett tillstånd väntas lämnas in till de behöriga myndigheterna för tillståndsförfarande inom de närmaste sex månaderna:

- a) Lokalisering och typ av projekt.
- b) Berörda nätelement.
- c) Beräknat datum för inledningen på projektet och projektets varaktighet.
- d) En kontaktpunkt.

Begäran från ett företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät ska ange vilket område som är aktuellt för utbyggnad av element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Inom två veckor från dagen för mottagande av den skriftliga begäran ska nätoperatörerna tillhandahålla den begärda informationen enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor. Medlemsstaterna får tillåta att tillgången till minimiinformationen begränsas endast när det anses vara nödvändigt med tanke på nätens säkerhet och integritet, nationell säkerhet, folkhälsa, allmän säkerhet, konfidentialitet eller drifts- och affärshemligheter.

2. Nätoperatören kan avslå en begäran enligt punkt 1 om
 - a) nätoperatören har gjort den begärda informationen allmänt tillgänglig i elektroniskt format, eller
 - b) tillgången till sådan information säkerställs via en central informationspunkt.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att nätoperatören tillhandahåller den minimiinformation som avses i punkt 1 via den centrala informationspunkten.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att vardera parten, om en eventuell tvist skulle uppstå i samband med rättigheterna och skyldigheterna enligt denna artikel, har rätt att hänskjuta tvisten till ett nationellt tvistlösningsorgan. Det nationella tvistlösningsorganet ska, med fullt beaktande av proportionalitetsprincipen, utfärda ett bindande beslut för att lösa tvisten inom kortast möjliga tidsram och i varje fall inom två månader, utom i undantagsfall, utan att det påverkar varje parts möjlighet att väcka talan vid domstol.
5. Medlemsstaterna får bevilja undantag från skyldigheterna enligt denna artikel för bygg- och anläggningsprojekt av obetydligt värde eller när det gäller kritisk nationell infrastruktur. Sådana undantag ska vara vederbörligen motiverade. De berörda parterna ska ges tillfälle att lämna synpunkter på utkastet till undantag inom rimlig tid. Alla sådana undantag ska anmälas till kommissionen.

Artikel 7

Tillståndsförfarande

1. Medlemsstaterna ska se till att all relevant information om villkoren och förfarandena för beviljande av de tillstånd för bygg- och anläggningsprojekt som behövs för utbyggnaden av element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, inklusive information om alla undantag som är tillämpliga på sådana element när det gäller vissa eller alla tillstånd som krävs enligt nationell lag finns tillgänglig via den centrala informationspunkten.
2. Medlemsstaterna får föreskriva att varje företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät har rätt att på elektronisk väg via den centrala informationspunkten lämna in ansökningar om de tillstånd som krävs för bygg- och anläggningsprojekt för utbyggnad av element av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation.
3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att de behöriga myndigheterna beviljar eller avslår tillstånd inom fyra månader från den dag då en fullständig tillståndsbeväran mottagits, utan att det påverkar andra särskilda tidsfrister eller skyldigheter som fastställs för ett korrekt genomförande av de förfaranden som är tillämpliga på tillståndsförfarandet i enlighet med nationell rätt, unionsrätt eller ett överklagande. Medlemsstaterna får föreskriva att den tidsfristen, undantagsvis och i väl motiverade fall, får förlängas. Varje förlängning ska vara så kort som möjligt för att bevilja eller avslå tillståndet. Varje avslag ska vara väl motiverat baserat på objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella kriterier.
4. Medlemsstaterna får säkerställa att varje företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät och som har lidit skada till följd av att de tillämpliga tidsfristerna enligt punkt 3 inte följs har rätt att få ersättning för den skada som åsamkats, i enlighet med nationell rätt.

Artikel 8

Fysisk infrastruktur i byggnader

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla nybyggda byggnader där slutanvändaren har sina lokaler, inklusive element därav under gemensamt ägande, för vilka ansökningar om byggnadstillstånd har lämnats in efter den 31 december 2016, är utrustade med höghastighetsfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden fram till nätslutningspunkterna. Samma skyldighet gäller för omfattande renoveringsprojekt för vilka ansökningar om byggnadstillstånd har lämnats in efter den 31 december 2016.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla nybyggda flerfamiljshus, för vilka ansökningar om byggnadstillstånd har lämnats in efter den 31 december 2016 är utrustade med en accesspunkt. Samma skyldighet gäller för omfattande renoveringsprojekt som avser flerfamiljshus och för vilka ansökningar om byggnadstillstånd har lämnats in efter den 31 december 2016.
3. Byggnader som är utrustade i enlighet med denna artikel ska kunna få den frivilliga *bredbandsfärdigmärkningen* i de medlemsstater som har valt att införa en sådan märkning.
4. Medlemsstaterna får bevilja undantag från skyldigheterna enligt punkterna 1 och 2 för kategorier av byggnader, i synnerhet enfamiljshus, eller omfattande renoveringsprojekt, i fall när det är oproportionellt betungande att fullgöra dessa skyldigheter, vad gäller kostnader för enskilda eller gemensamma ägare, eller vad gäller byggnadstypen, såsom särskilda kategorier av monument, historiska byggnader, semesterbostäder, militärbyggnader eller andra byggnader som används för nationella säkerhetsändamål. Sådana undantag ska vederbörligen motiveras. De berörda parterna ska ges tillfälle att lämna synpunkter på utkastet till undantag inom rimlig tid. Alla sådana undantag ska anmälas till kommissionen.

Artikel 9

Tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät, om inte annat följer av första stycket i punkt 3, har rätt att på egen bekostnad bygga ut sitt nät fram till accesspunkten.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät, om inte annat följer av första stycket i punkt 3, har rätt att få tillträde till befintlig fysisk infrastruktur i byggnader för att bygga ut höghastighetsnät för elektronisk kommunikation om duplicering är tekniskt omöjlig eller ekonomiskt ineffektiv.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje innehavare av en nyttjanderätt till accesspunkten och den fysiska infrastrukturen i byggnaden tillgodoser alla rimliga krav på tillträde från tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät enligt rättvisa och icke-diskriminerande villkor, inklusive prisvillkor, när så är lämpligt.

När ingen överenskommelse om tillträde enligt punkterna 1 eller 2 nås inom två månader från dagen för mottagandet av den formella begäran om tillträde, ska medlemsstaterna säkerställa att varje part har rätt att hänskjuta frågan till det behöriga nationella tvistlösningsorganet för att bedöma efterlevnaden av kraven enligt dessa två punkter. Det nationella tvistlösningsorganet ska, med fullt beaktande av proportionalitetsprincipen, utfärda ett bindande beslut för att lösa tvisten inom kortast möjliga tidsram och i varje fall inom två månader, utom i undantagsfall, utan att det påverkar varje parts möjlighet att väcka talan vid domstol.

4. Medlemsstaterna får bevilja undantag från punkterna 1–3 för byggnader där tillträde till ett befintligt nät som terminerar vid slutanvändarens lokaler, och som är lämpligt för tillhandahållande av elektroniska kommunikations-tjänster med hög hastighet, garanteras på objektiva, öppet redovisade, proportionella och icke-diskriminerande villkor.
5. Om det inte finns någon tillgänglig höghastighetsfärdig infrastruktur i en byggnad ska medlemsstaterna säkerställa att varje tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät har rätt att terminera sitt nät hos abonnenten, under förutsättning att abonnenten ger sitt godkännande, om tillhandahållaren minimerar inverkan på tredje parter privata egendom.
6. Denna artikel ska inte påverka äganderätten för ägaren till accesspunkten eller den fysiska infrastrukturen i byggnaden i de fall när en innehavare av en nyttjanderätt till den infrastrukturen eller accesspunkten inte är ägare till desamma eller äganderätten för tredje parter såsom markägare och byggnaders ägare.

Medlemsstaterna får fastställa bestämmelser om adekvat ekonomisk ersättning till personer som lidit skada till följd av att de rättigheter som föreskrivs i denna artikel utövats.

Artikel 10

Behöriga organ

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje uppgift som åligger ett nationellt tvistlösningsorgan utförs av en eller flera behöriga organ.
2. Det nationella tvistlösningsorganet som utses av en medlemsstat enligt punkt 1 ska vara juridiskt och funktionellt fristående från varje nätoperatör. Medlemsstaterna får tillåta att det nationella tvistlösningsorganet tar ut avgifter för att täcka kostnaderna för att utföra de uppgifter som det ålagts.

3. Medlemsstaten ska kräva att alla parter samarbetar fullt ut med det nationella tvistlösningsorganet.
4. Medlemsstaterna ska utse ett eller flera organ på nationell, regional eller lokal nivå för att fylla funktionen som central informationspunkt enligt artiklarna 4, 6 och 7. Medlemsstaterna får tillåta att avgifter tas ut för användning av den centrala informationspunkten i syfte att täcka kostnaderna för den funktionen.
5. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen identiteten på varje behörigt organ i enlighet med denna artikel för att utföra en uppgift enligt detta direktiv senast den 1 juli 2016 och alla ändringar avseende det behöriga organet ska meddelas innan en sådan utnämning eller ändring börjar gälla.
6. Beslut som fattas av ett behörigt organ enligt denna artikel ska kunna överklagas i domstol i enlighet med nationell lagstiftning.

Artikel 11

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelser av nationella åtgärder som antas i enlighet med detta direktiv och vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa att sanktionerna tillämpas. De sanktioner som fastställs ska vara ändamålsenliga, effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 12

Översyn

Senast den 1 juli 2018 ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om genomförandet av detta direktiv. Rapporten ska innehålla en sammanfattning av effekterna av åtgärderna enligt detta direktiv och en bedömning av framstegen med att nå målen, inbegripet huruvida och hur direktivet kan bidra ytterligare till att ambitiösa mål för bredband än de som anges i den digitala agendan för Europa uppnås.

Artikel 13

Införlivande

Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 2016 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska informera kommissionen om detta.

De ska tillämpa dessa åtgärder från och med den 1 juli 2016.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 14

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 15

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 15 maj 2014.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

D. KOURKOULAS

Ordförande